

iFollow, You will grow faster than expected

Het werkveld van het Instituut voor Sportstudies van de Hanze Hogeschool in Groningen verkoos iFollow tot het meest innovatieve project van het cursusjaar 2010-2011. iFollow is een webbased volg(jezelf)systeem waarmee leerlingen (sporters) een realistisch zelfbeeld ontwikkelen.

Door: Wim van der Mark

W

Wat vijf jaar geleden begon met een A4tje op het hockeyveld is nu uitgegroeid tot een gewaardeerd digitaal systeem in onderwijs en sport. iFollow is een volg(jezelf)systeem waarmee leerlingen (sporters) hun eigen ontwikkeling in kaart brengen. Dit doen ze in eerste plaats door zichzelf te waarderen op een vooraf gesteld profiel. Daarnaast kunnen docenten (trainer/coaches) ook de leerling waarderen in relatie tot het profiel. Door overeenkomsten en verschillen te bespreken komt de leerling uiteindelijk tot een realistisch zelfbeeld. Een beeld waarin helder is wat de leerling reeds beheerst en waarin hij zichzelf nog kan ontwikkelen.

Hoe werkt iFollow

iFollow is een reflectietool waarmee de leerling grip krijgt op zijn eigen ontwikkeling. Deze ontwikkeling kan verschillend van aard zijn. Zo kan het systeem ingericht worden met een sportgericht (inhoudelijk) profiel maar ook met een meer

algemeen (strategisch) leerprofiel. De gebruiker zelf kan aan de hand van een vragenlijst bepalen welke ontwikkeling er centraal komt te staan. Kenmerk van het profiel is dat het uitgaat van de praktijk en zich richt op betekenisvolle gehelen die voor de leerling te herkennen zijn. Door uit te gaan van rollen die een leerling kan vervullen in kenmerkende situaties krijg je de betekenisvolle gehelen in beeld.

Onderstaand schema gaf uiteindelijk vier betekenisvolle gehelen. Om succesvol te kunnen zijn in de vier betekenisvolle gehelen zijn prestatie-indicaties (PI's) geformuleerd. PI's zijn uiteindelijk gedragingen die een leerling zou kunnen ontwikkelen. Daarmee kan hij zeggen dat hij als leerling een ontwikkeling heeft doorgemaakt in de betekenisvolle gehelen, in dit geval behorend bij 'goed bezig zijn in de les'. In iFollow kunnen leerlingen, docenten en eventuele anderen de ontwikkeling van de leerling waarderen via een vijfpuntsschaal. Zo geeft de leerling via het aanklikken van sterren aan dat hij de PI's altijd, vaak, soms, zelden of nooit vertoont. De beheerder van het systeem kan op een simpele manier PI's selecteren voor de leerlingen. Hiermee is het mogelijk een opmaat profiel te maken voor leerlingen (zie ook afbeelding).

Daarnaast beschikt het systeem over een mogelijkheid genoemde PI's in beeld te brengen. Door op het icoon van het foto toestel te klikken krijg je een kort filmpje met gewenst gedrag. Het voordeel hiervan is dat bij twijfel een leerling altijd kan kijken hoe het ook alweer zat. Tevens maakt het bij meerdere beoordelaars de waardering betrouwbaarder.

Kernsituatie	Voor de les	Tijdens de les	Na de les
Rollen			
Jij als leerling	Zin hebben in de les	Plezier hebben in de les	Er niet meer mee kunnen stoppen
Jij als medeleerling		Ervoor zorgen dat anderen plezier hebben in de les	Er niet meer mee kunnen stoppen

Voorbeeld van een profiel van basisschoolleerling die 'goed zijn bezig in de les' (bron: leerlingprofiel BO Tynaarlo 2010-2011)

iFollow Nieuw! Toekomstige
Werkzaamheden / Overzicht

HOME NIEUWS **BEOORDEEL** BEKIJK BEOORDELINGEN PERIODES POP

BEOORDEEL

OVERZICHT VAN DE PUNTEN DIE JE HAN BEOORDELEN

Selecteer periode:

DE BETAALDE LESSEN

- Ik heb regelmatig en een keuze gemaakt over wat ik wil leren in de gymles. ★★★★★
- Ik heb een leuk plannetje gemaakt over hoe ik dat wil gaan leren. ★★★★☆
- Ik weet waarom ik dat wil gaan leren zodat ik weet waarom ik wil. ★★★★☆

PLEKKE WAARIN DE LES

- Ik heb mijn tijd goed gebruikt om anders leren in te zien. ★★★★☆
- Ik heb verschillende methoden uitgeprobeerd om mezelf te verbeteren. ★★★★☆
- Ik heb iets bereikt waarvan ik van te voren niet had verwacht dat ik dat zou kunnen. ★★★★☆

Voorbeeld van twee betekenisvolle gehelen met bijbehorende PI's waarin een leerling zichzelf kan waarderen

IK HELP MEDESPELERS DOOR GEZAMENLIJK TE VERDEDIGEN

OMSCHRIJVING

Voorbeeld van film van PI 'ik help medespelers door gezamenlijk te verdedigen', komt uit het profiel van een leerling als floorbalspeler

iFollow Nieuw! Toekomstige
Werkzaamheden / Overzicht

HOME NIEUWS **BEOORDEEL** BEKIJK BEOORDELINGEN PERIODES POP

BEOORDELINGEN

Overzicht beoordelingen

COMPARATIE	WILKE NADERE	OPMERKINGEN
DE BETAALDE LESSEN		
Ik heb regelmatig en een keuze gemaakt over wat ik wil leren in de gymles.	2,5 - 5	5
Ik heb een leuk plannetje gemaakt over hoe ik dat wil gaan leren.	3 - 4	5
Ik weet waarom ik dat wil gaan leren zodat ik weet waarom ik wil.	2,5 - 4	5

Beoordeling van de docent en de leerling op het betekenisvol geheel 'zin hebben in de les'

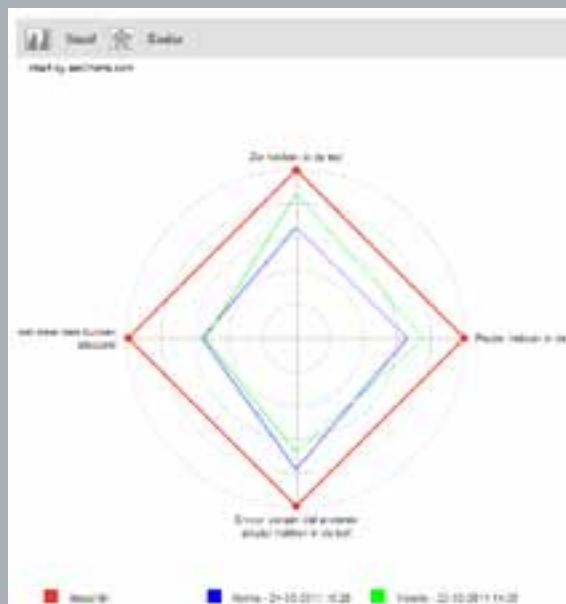
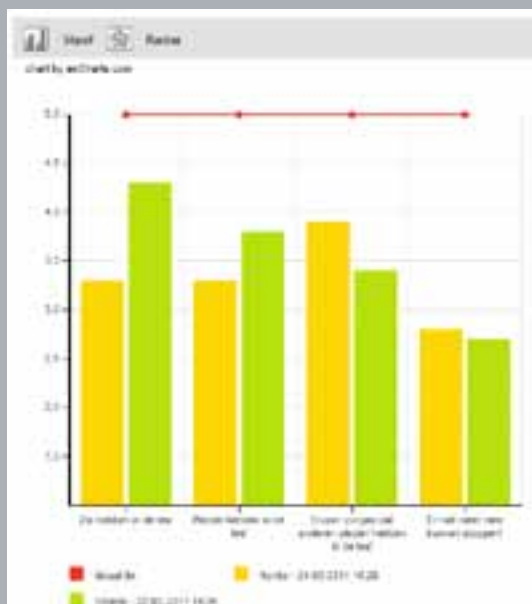
Wanneer de leerling zichzelf heeft gewaardeerd en ook zijn docent heeft dit gedaan, kunnen waarderingen met elkaar worden vergeleken. Niet om vast te stellen wie gelijk heeft maar om overeenkomsten en verschillen in kaart te brengen. Op basis van een gesprek kan er in dialoog gekomen worden tot een realistisch zelfbeeld. Het systeem berekent het gemiddelde uit voor de betekenisvolle gehelen en die zijn dan vervolgens overzichtelijk in een grafiek weergegeven.

Er is een keuze uit een staaf- en radargrafiek. Bij meerdere beoordelingen kunnen deze ook in de grafiek worden getoond. Hierdoor wordt ook de ontwikkeling binnen een betekenisvol geheel inzichtelijk.

Het systeem is zo ontwikkeld dat de leerlingen via een eigen inlog in het programma komen. Doordat het systeem webbased is kan dit 24 uur per dag. Hij en zijn docent kunnen enkel de beoordeling zien tenzij een leerling een andere leerling toelaat via de beheerder van het systeem. Hiermee wordt een leerklimaat gecreëerd waarin de leerling eigenaar wordt van zijn eigen ontwikkeling. >>

Contact:

w.a.van.der.mark@pl.hanze.nl

Voorbeeld van een overzicht van beoordelingen in staaf- en radargrafiek

Zinvol versus betekenisvol

Ingegeven door oud-collega Edwin Timmers is er in het noorden van het land een grote groep opleiders, docenten en studenten vanuit een onderzoekende houding geïnteresseerd in het zelfsturend vermogen van leerlingen. Niet zo vreemd als we de onderzoeken rond talentontwikkeling en zelfregulatie serieus nemen. Vanuit het gevoel van 'er valt meer uit te halen' begonnen we vijf jaar geleden een experiment rond dit thema op het hockeyveld. Plaats van handeling was destijds HockeyClubEelde meiden D1. Bij de meiden werd geconstateerd dat wat door de week op de training geoefend werd lang niet altijd werd toegepast in de hockeywedstrijd op zaterdag. Vanuit mijn onderwijsachtergrond zag ik hetzelfde gebeuren als in het onderwijs. Het hockeyspel werd door hockeyanalisten opgeknipt in zulke kleine technische eenheden dat de betekenisvolle gehelen van het spel uit het oog werden verloren. Net als in het onderwijs laten we leerlingen zinvolle woordjes leren maar hebben ze moeite hier betekenis aan te geven. De Franse woordjes worden op school goed gereproduceerd maar wanneer er op vakantie in Frankrijk bij de bakker gecommuniceerd moet worden in het Frans dan lukt dat vaak niet. Dit transferprobleem wordt zichtbaar in het Stoasmodel van Klarus. De leerbaarheid van Franse

woordjes of hockeyvaardigheden is hoog maar de transfer naar bijvoorbeeld spannende momenten als het bestellen van een stokbrood bij de bakker in Frankrijk of een het spelen van een hockeywedstrijd is laag. Ditzelfde model laat zien dat de waarde van het zelfbeeld een hoge mate van transfer kent naar andere spannende situaties. Daarentegen is de leerbaarheid laag. Met iFollow zetten we vooral in op het ontwikkelen van een realistisch zelfbeeld en veronderstellen door de hoge mate van transfer dat dit zijn effect heeft in de wedstrijd. Daarnaast leren we vanuit dit gegeven vaardigheden aan dichtbij de wedstrijdpraktijk.

Beheersen of ontwikkelen?

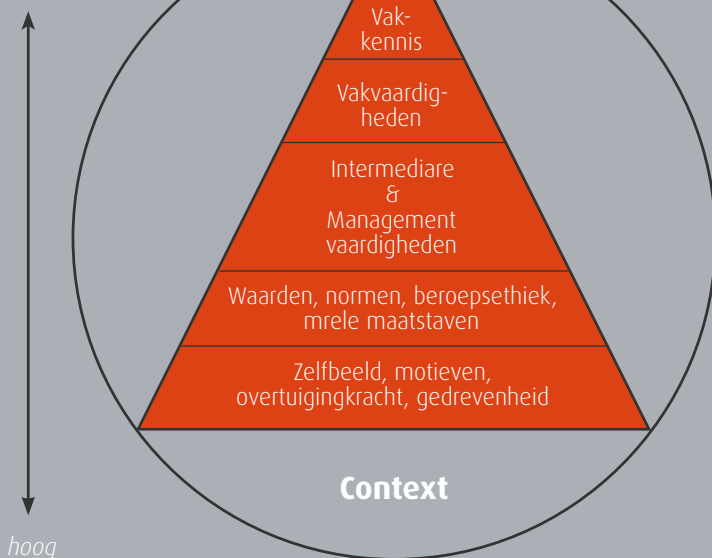
De meeste volgsystemen hebben een andere intentie dan iFollow. Bij veel systemen gaat het om afvinken van vaardigheden of het bijhouden van aan- of afwezigheid. Ook is de gehanteerde norm vaak vaag of gaat het over goed of fout. De intentie is dan gericht op het beheersen van de ontwikkeling van de sporter of leerling. Bij iFollow gaat het niet om goed of fout maar om het verkrijgen van een realistisch zelfbeeld. Wat kun je al, waarin kun jij je verbeteren en waar ligt jouw talent? Het is een ontwikkelingsgerichte aanpak waarin zelfregulatie centraal staat. Het gaat niet enkel om leren sporten maar ook om jezelf en andere beter leren sporten. Naast sportvaardigheden staan dus ook lerende leervaardigheden centraal. Een mooi voorbeeld is de pauze van de hockeywedstrijd. Wie is er aan het woord, wie denkt heel hard na, wie vertelt hoe het zit?.....de coach. Wie zouden aan het woord moeten zijn, wie zouden heel hard moeten nadenken en wie zouden het moet willen weten...de speelsters! Hiervoor moeten spelers leervaardigheden ontwikkelen als reflecteren, feedback ontvangen en geven. Goede coaches realiseren zich dat ze hier een bemiddelende rol in hebben. Vanuit de bemiddeling kan de bedoeling (bijvoorbeeld wat ging er goed en wat kunnen we beter doen) betekenis voor de sporters krijgen waardoor er een enorme betrokkenheid van de sporters bij de wedstrijd ontstaat. (4 B's bron: www.aps.nl)
p.s. Waar sporters staat kunt u leerling invullen en waar trainer-coach staat kunt u docent invullen.

Leesbaarheid & waarneembaarheid

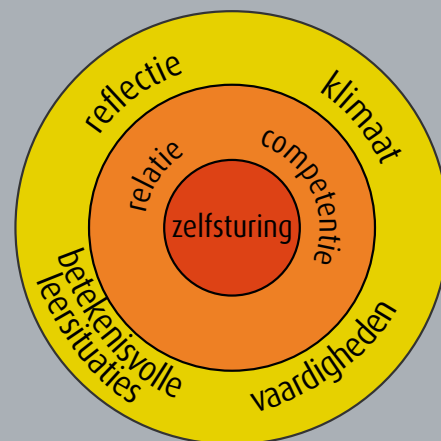
Transfer

laag

laag

Bron: Klarus Stoasmodel

Model: Al sportend jezelf en of anderen leren sporten
WvdM 2010
Bron: www.aps.nl

Concept van zelfsturing

iFollow is een reflectietool binnen een concept dat is gericht op zelfsturing. Volgens dit concept dient er een betekenisvolle leeromgeving te worden gecreëerd waarin de leerling intrinsiek gemotiveerd raakt. Daarvoor zal er in de leeromgeving gestuurd moeten worden op de drie basisbehoeftes van de mens: relatie, autonomie en competentie. Het leerklimaat is dusdanig dat leerlingen ertoe doen (relatie), ze ruimte krijgen, een eigen weg te mogen bewandelen (autonomie) en ervaren dat het lukt (competentie). Hiervoor zullen leerlingen naast allerlei sportvaardigheden ook moeten leren zichzelf te leren. In bovenstaand model komt daarmee alles samen.

Voor meer informatie kun je terecht op www.ifollow.nl of bezoek het iFollowcongres op 29 juni op het instituut voor sportstudies van de Hanze Hogeschool.

Bronnen

Marten Eikelboom e.a. 2007. 'Sportief talent, haal eruit wat erin zit'. Nederlandse Hockeyvereniging De Batavieren.

Mark, W.A.v.d. 2008. 'Een on(der)wijsrecept: figuur.1. overzicht van lerende leervaardigheden', *Lichamelijke opvoeding*, jaargang 96, 10, 34.

Martens, R, Boekaerts, M. 2007. *Motiveren van studenten in het Hoger Onderwijs*. Wolters-Noordhoff bv Groningen/Houten.

Timmers, E, Meertens, T. 1998. *Spelen(d) leren spelen*, Tirion uitgevers.

Timmers, E. 2005. *Actief leren Onderwijzen*, Tirion uitgevers.

Websites

Klarus, stoasmodel. <http://home.kabelfoon.nl/~anbzijd/hoofdstukken/5.htm>

M.Elferinck Gemser. Talent leren sneller dan subtopper. Coachen. Jaargang 2005. <http://www.nlcoach.nl/kenniscentrum/talenontwikkeling/talenten-leren-sneller-dan-subtopper/>

Spier ten Doesschate, Hooiveld, J. Een andere basisschool. <http://www.aps.nl/APSite/Onderwijssectoren/Projecten/Een+andere+basisschool/>

Mark van der Pol. Kies adaptief. <http://www.aps.nl/APSite/Onderwijssectoren/Projecten/Kies+Adaptief/>

Maurice van Werkhoven. Korte video leren 1 en leren2.

<http://www.aps.nl/APSite/Onderwijssectoren/Projecten/Leerconcepten+die+je+leraarschap+verdiepen/>

Ellen van der Hout. Korte video ontwikkelingsgericht leren. <http://www.aps.nl/APSite/Onderwijssectoren/Projecten/OGO+schoolbreed/>

UMCG, persbericht; verband vermogen zelf leerproces te sturen en prestatieniveau van jonge voetballers. <http://www.umcg.nl/NL/UMCG/Nieuws/Persberichten/Pages/Verbandvermogenzelfleerprocestesturenprestatieniveaujongevoetballers.aspx>

Wim van der Mark is opleider aan het Instituut voor Sportstudies van de Hanze Hogeschool ◀■